ainult rentides neid talupojele (mõisa kandikohad). Mitmes mõisas puudub see liik maid, mis seal ühendati mõisamaadega enne 1849. a. seadust. Mõisa- ja kvootemaist olid eraldatud suuremad tükid iseseisvate maandikkudena (n. n. karjamõisad), mis olid kas mõisniku oma käes või rendil.

4. Maaomandus enne reformi.

A. Suurmaaomandus.

	Ühikute arv	Sellest:							
		Mõisamaad		Kvootemaad		Talumaad		Kokku	
		Maandikud	Maa-ala ha	Maandikud	Maa-ala ha	Maandikud	Maa-ala ha	Maandikud	Maa-ala ha
Rüütlimõisad	89	1321	167989.0	325	13008.0	187	6036.1	1833	187033.1
Majoraat- ja fideik.-mõisad	19	363	64547.4	83	4365.8	240	10747.8	686	79661.0
Kroonu mõisad . . .	18	55	11513.0	—	—	93	889.3	148	12402.3
Kirikumõisad	14	92	4596.4	16	261.9	42	1431.8	150	6290.1
Linnamõisad	3	40	5532.1	—	—	13	297.5	53	5829.6
Kokku	143	1871	254177.9	424	17635.7	575	19402.5	2870	291216.1
Kroonu metsad . . .	14	—	—	—	—	—	—	—	26803.0
Kõik kokku	—	—	—	—	—	—	—	—	318019.1

B. Eramaa (ostetud talumaa).

Kihelkond (valdade rühm)	Kogupind ha	Talude arv suuruse järele					
		<1 ha	1—15 ha	15—60 ha	60—250 ha	>250 ha	Kokku
Kambja	18815.0	1	10	311	72	—	394
Kodavere	14319.4	7	2	356	28	—	393
Kursi	4912.0	—	—	104	9	—	113
Laiuse	30475.0	25	168	448	101	5	747
M.-Magdaleena . . .	13885.1	1	12	268	53	1	335
Nõo	20562.5	18	92	260	118	—	488
Otepää	17723 5	70	124	282	69	—	545
Palamuse	10078.9	2	1	159	46	—	208
Puhja	13520.0	9	167	201	43	1	421
Rannu	10523.4	2	38	164	25	4	233
Rõngu	12144.8	2	20	200	40	1	263
T.-Maarja	22204.2	2	103	361	97	—	563
Torma ja Avinurme	28890.0	214	864	475	76	1	1630
Võnnu	31406.2	5	30	494	102	2	633
Äksi	15926.0	2	38	297	54	—	391
Kokku	265386.0	360	1669	4380	933	15	7357
		4.8 %	22.7 %	59.6 %	12.7 %	0.2 %	100.0%